

# PEYZAJ MİMARLIĞI

## BÖLÜMÜ ÇTP III DERSİ YÖNERGESİ



### Cephanelik

Yapının Yıldız Sarayı albümlerindeki resminin altında H.1305 yılında yaptırıldığı yazılıdır. Kapısı üzerindeki II. Abdülhamit'in tuğrası ve kitabe de bunu doğrular. Cephaneliğin 1887 tarihinde yaptırıldığı kesin olarak anlaşılmaktadır.

Günümüzde restoran, cafe, düğün salonu ve butik otel olarak hizmet vermekte olan yapı, yaklaşık 25-40 m çapında iç içe iki bölümden oluşmaktadır. İç bölüm dört, dış bölüm ise üç katlıdır. İç ve dış yapılarda oval kemerli üçer adet pencere bulunmaktadır. 916-1918 Rus işgali sırasında mühimmat deposu olarak kullanılmış ve 9 Temmuz 1919'da bir patlamayla örtüsü yıkılmıştır.

1

#### GENEL BİLGİLER

Alan hakkında temel bilgiler, tarihi ve kültürel veriler, bağlam.

2

#### İSTENENLER

Öğrenciden beklenenler, bağlayıcı asgari talepler.

3

#### DEĞERLENDİRME

Projelerin ve öğrenci performansının değerlendirilme yöntemi



#### Tescilli Yapı

Yapı ve çevresi 2863 sayılı yasa ile tescil edilmiş ve koruma altına alınmıştır.



#### Toplum Hassasiyeti

Son dönemlerde yapılan müdahaleler tepki görmüştür.



#### Toplumsal Hafıza

Yakın ve uzak tarihi kent belleğinde önemli yer tutmaktadır.

## Cephanelik Patlaması

Kayıtlarda patlamanın 200 km uzaktaki Batum'dan hissedildiği aktarılmaktadır.

Osmanlı Devleti Birinci Dünya Savaşı'ndan kesin mağlubiyetle ayrılmış ve Kafkas Cephesi'nde Rusya ile savaşmıştır. Sarıkamış yenilgisinden sonra, Doğu Anadolu ve Doğu Karadeniz'de Rusları durdurabilecek bir Türk ordusu kalmamıştır. Öte yandan 1916'da taarruza kalkışan Ruslar, Trabzon üzerine ilerlemiştir. Kısa süre sonra, 18 Nisan 1916'da Trabzon'u işgal etmişlerdir. Rusların ilerleyişi Rusya'daki 27 Şubat, 11 Mart ve Ekim 1917 Bolşevik İhtilalleriyle durmuştur. Rusya'da yaşanan iç karışıklıklar ve belirsizlik moralleri bozmuş, orduyu durdurmuştur. Rus ordusu sadece savaşan bir ordu değildir. Aynı zamanda ciddi yapılar ve altyapı imal edilmektedir. Bu nedenle motivasyon onlar için önemlidir çünkü süreç çok yorucudur. Yaşanan bu motivasyon kaybıyla sekteye uğrayan Ruslar, İtilaf Devletlerinin safından ayrılıp 18 Aralık 1917'de Erzincan Mütarekesi'ni yaparak savaştan ve Trabzon gibi işgal ettiği yerlerden çekilmiştir. Bunun üzerine Türk ordusu bu raporun yazıldığı tarihten tam 103 sene önce, 24 Şubat 1918'de Trabzon'a yeniden girmiş ve Trabzon'un kurtuluşu gerçekleşmiştir.



Ruslar ayrılırken birçok savaş malzemesini ve mühimmatı geride bırakmak zorunda kalmışlardır. Bunlar arasında çizmeler, top mermileri, uzun menzilli toplar, obüsler, seri atışlı silahlar, üniformalar, kışlık kıyafetler, mataralar, gaz maskeleri, tüfekler, makineli tüfekler, bomba topları, dikenli tel kangalları, tel kesme makasları, yük ve binek otomobilleri yer almaktadır. Cephanelik, bu malzemelerle birlikte ciddi bir patlayıcı maddenin de tutulduğu yerdir. Patlama, 10 Temmuz 1919 Perşembe günü Boztepe'nin doğusunda, Ruslardan kalma cephe ve mühimmatın bulunduğu Kırmızı Cephanelikte saat 14.00'da meydana gelmiştir. İki bin Rus askerinin öldüğü patlama, Ruslara göre Türklerin planlı bir eylemidir. Bununla birlikte Kazım Karabekir Paşa, olayı İngilizlerin Erzurum Kongresi'nin açılışını engellemek için yerli Rumlar vasıtasıyla yaptıkları bir sabotaj olarak açıklar.

### YASAL STATÜ

Trabzon ili Ortahisar ilçesi, Boztepe mahallesinde yer alan 989 ada 182 nolu parsel alanında bulunan cephanelik binası Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 05.11.1999 tarih ve 660 sayılı ilke kararında belirtilen 1. Grup Yapılar: "Toplumun maddi tarihini oluşturan kültür verileri içinde tarihsel, simgesel, anı ve estetik nitelikleriyle korunması zorunlu yapılardır." tanımına uygun olarak Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 04.09.1985 tarih ve 1426 sayılı kararı ve 434 envanter nosu ile tescil edilmiştir. Söz konusu Cephanelik binasının ve koruma alanı ise Trabzon Kültür ve Tabiat varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 26.03.201 tarih ve 2626 sayılı kararı ile genişletilerek yeniden belirlenmiştir.

Belirtilen parsel alanı, bütünsel olarak Tabakhane Vadisinin güney yönünde ve devamında Bahçecik Mahallesi ile Boztepe-Çukurçayır Mahallesi arasında vadi tabanına yakın bir alanda kısmen topoğrafik eğimi yüksek bir arazi yapısına sahiptir. Parsel alanı 23.09.2016 tarihinden önceki nazım imar planında park alanı olarak düzenlenmiştir. Bu tarihte ise park alanı statüsünden çıkartılarak rekreasyon alanına dönüştürülmüş, bu karar KVKK tarafından da onaylanmıştır.

## 1. Çalışmasının Amacı ve Kapsamı

Projenin amacı, Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nde eğitim görmekte olan öğrencinin, aşağıda detaylarıyla açıklanacak olan, bulunduğu seviyenin gerektirdiği akademik ve mesleki yeterliliğe ulaştığını göstermesi ve bu çalışmaları sunarken karşılaştığı eleştirel ortamda akademik eğitim sürecinin bu kısmını tamamlamasıdır.

Çalışma alanını Trabzon Ortahisar'da 989 ada 182 nolu parselde bulunan Cephanelik binası ve çevresindeki rekreasyon alanı oluşturmaktadır.

Projenin temel yaklaşımını mülkiyet durumundan bağımsız olarak kamuya açık bir yapı ve yakın çevresi arasındaki ilişkinin evrensel teknik ve etik değerlerle tasarlanması oluşturmaktadır. Buradan hareketle yapının temel fonksiyonunu belirlemek ve bu fonksiyonun çevreyle olan ilişkisini meslek disiplini içinde ortaya koymak, dersi alan öğrencinin temel sorumluluğunu oluşturmaktadır.



Şekil - 989 ada 182 nolu parsel sınırı

Parsel sınırı içerisinde kalan yeşil alan, ilgili öğretim üyesinin inisiyatifi ve yönlendirmesiyle;

1- Proje alanı dışında tutulabilir  
2- Kısmen ya da bütün olarak çalışma alanı içinde tutularak, sahip olduğu rekreasyon alanı fonksiyonuna uygun olarak ve 2863 sayılı yasa ile verilen koruma statüsüne uygun biçimde gezinti ve dinlenme fonksiyonuna bağlı kalmak koşulu ile değerlendirilebilir. Çalışma alanı parsel sınırından büyük hale getirilemez. Küçültülmesi ilgili öğretim üyesinin etki ve sorumluluğundadır.

## 2. Teslim Alınacak Belge ve Dökümanların Belirlenmesi

Öğrenciler, ilgili öğretim üyesinin bilgisi dahilinde;

- 1- 5. Hafta
- 2- 9. Hafta
- 3- 13. Hafta
- 4- Final Teslimi (İlan edilen gün ve saatte)

Olmak üzere, ilan edilen ölçek ve standartlar dahilinde, ilan edilen zaman sınırı içerisinde dört ayrı zamanda teslim gerçekleştirmekle yükümlüdürler. Bu teslimlerin oluşabilecek öğrenci kaynaklı sorunların etkisi ile yapılamaması ya da geç yapılması ilgili öğrencilerin sorumluluğunda olup, öğrencilerin kendilerine tanınan zamanı doğru planlamaları ve işlemi sonlandırmaları da onlardan beklenen tasarım süreci yönetiminin bir parçasını oluşturmaktadır. Oluşabilecek her türlü aksaklığa karşı, ilan edilen teslim zamanından en az 3 saat önce teslim işleminin tamamlanacağı şekilde planlama yapılması önemle tavsiye edilir.

5., 9. ve 13. Haftalardaki ara teslimler, ders koordinatörlüğünce belirlenecek dökümanlardan oluşacak ve öğrencinin bulunduğu aşamayı yansıtmaları temel amacına uygun biçimde oluşturulacaktır.

Final teslimi, ilan edilen ölçek ve sayıda ve asgari düzeyde;

- 1- Yapısal peyzaj projesi
- 2- Bitkisel peyzaj projesi
- 3- Kesit ve görünüş paftası
- 4- Detay paftası
- 5- Sunum/Tasarım/Konsept paftasını

İçermek zorunda olup, ilgili öğretim üyesinin yetki ve sorumluluğunda bunlar haricinde ek çalışmalar da talep edilebilecektir.

### 3. Değerlendirme

Öğrencinin başarı durumunun ortaya konulmasında ara teslimler ve final teslimi eşit ağırlıkta değerlendirilecektir. Ara teslimler ilgili öğretim üyesi tarafından gerçekleştirilecek ve sırasıyla %30, %30 ve %40 ağırlığa sahip olacak biçimde toplam değerlendirmenin %50'sini oluşturacaktır. ARASINAV NOTUNUN %50'LİK PAYI SABİT KALMAK ÜZERE; her bir grup yürütücüsü öğretim üyesi ara teslim sayısını artırıp azaltma hakkını saklı tutar.

Ara Teslimler			Final Teslimi
%50			%50
5. Hafta	9. Hafta	13. Hafta	
%30	%30	%40	
BAŞARI			NOTU